

Йирик саноат мегалойиҳаси – иқтисодиёт ривожини, одамлар турмушини фаровонлигини оширишга хизмат қилади

Президент Шавкат Мирзиёев 22 декабрь куни Тошкент вилояти Олмалик шахридаги йирик саноат лойиҳалари, ижтимоий соҳа фаолияти билан танишди, аҳоли билан мулоқот қилди.

Кейинги йилларда шахар ҳам иқтисодий, ҳам ижтимоий жиҳатдан ривожланиб бормоқда. Янги қорхоналар, таълим ва тиббиёт муассасалари ишга тушмоқда. Бу ўзгаришларнинг “драйвери” — Олмалик кон-металлургия комбинати.

Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг 7 фоизи, экспорт ҳажмининг 15 фоизи мазкур комбинат ҳиссасига тўғри келади. Охириги йилларда илмга ва технологияга катта маблағ йўналтирилгани натижасида янги конлар топилиб, ишлаб чиқариш ҳажми ошмоқда.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 1 мартдаги қарорига мувофиқ, комбинатда “Ёшлик-1” конини ўзлаштириш бўйича 5 миллиард 122 миллион долларлик мегалойиҳа амалга оширилмоқда.

Давлатимиз раҳбари Олмаликқа ташрифи чоғида, аввало, мазкур кондаги ишларни кўздан кечирди.

Кон ҳудуди 11 минг гектар. Захираси ҳам шунга яраша салмоқли — йилга 65 миллион тонна маъдан қазиб олиш қув-

ватига эга. Бу конда олтин, мис, кумуш, молибден, селен каби 13 турдаги қимматли ва нодир металллар бор. Уларни қайта ишлаш учун Олмалик кон-металлургия комбинатида 3-мис бойитиш фабрикаси қурилмоқда.

Президентимизга шу борадаги ишлар ҳақида ахборот берилди.

Бу ерда иш бошланган 2017 йилда йилга 3 миллион куб метр кон ишлари бажарилар эди. 415 миллион долларлик 570 дан зиёд замонавий техникалар олиб келинган, самарадорлик ўн қарра ошди. Эндиликда иш ҳажми йилга 40 миллион куб метрни ташкил этмоқда.

— Бу кон — катализатор. Уни самарали ўзлаштириш билан бирга, кичик конлар бўйича ҳам янги йўналиш қилиш керак. Бу ҳам қўшимча иш ўринлари, катта экспорт, дегани, — деди Шавкат Мирзиёев.

Лойиҳа доирасида, шунингдек, оҳақ заводи, 650 мегаваттлик электр тармоғи ва бошқа инфратузилма объектлари барпо

баҳоланган мис ресурслари 45 миллион тоннани, олтин ресурслари эса 5 минг тоннадан зиёдни ташкил этади. Бунга асосланиб, 2030 йилда мис ишлаб чиқариш ҳажмини 515 минг тоннага, олтинни 52 тоннага, кумушни 343 тоннага олиб чиқиш бўйича концепция тайёрланган. Бунинг эвазига комбинатнинг йиллик ишлаб чиқариш ҳажмини 8 миллиард долларга етказиш режалаштирилган.

Аввало, комбинатни трансформация қилиш доирасида бошқарув, ишлаб чиқариш ва логистика жараёнларини рақамлаштириш, операцион самарадорлигини ошириш зарурлиги таъкидланди.

— Энг асосийси, келгуси икки йилда комбинатда замонавий бошқарув тизимини жорий этиб, уни давлат ёрдамисиз ишлаб оладиган, дунёнинг етакчи металлургия компанияларидан бирига айлантириш асосий вазифа бўлиши керак, — деди Президент.

Давлатимиз раҳбари 3-мис бойитиш фабрикасини қуриш билан параллел равишда 4-фабрикани ҳам лойиҳалаштириш муҳимлигини таъкидлади. Бунинг натижасида рудани қайта ишлаш ҳажми 160 миллион тоннага етиб, 3 мартага кўпайиши мумкин.

Йиғилишда мис кластери ташкил этиш масалаларига ҳам эътибор қаратилди.

Бугунги кунда мисни қайта ишлаш ва юқори қўшилган қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича қиймати 76 миллион долларлик 22 та лойиҳа шакллантирилган.

Шунингдек, Президентимизнинг Корея Республикасига давлат ташрифи чоғида Тошкент вилоятида Яримўтқазгичлар ва электроника кластерини ташкил этишга келишилган.

Президентимиз бу борадаги ишларни жадаллаштириб, электр техникаси, энергетика, автомобиль саноати учун талаб юқори бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича кўрсатмалар берди.

Шу ерда маҳалла раислари, ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар етакчилари билан ҳам мулоқот бўлди.

— Комбинатни, албатта, зўр қиламиз. Лекин, аввало, одамлар рози бўлиши керак. Уйи яхши, суви чучук, электри ўчмайдиган, иши даромадли бўлиши лозим. Бунинг учун маҳаллада қандай муаммолар борлигини, уларни ҳал қилиб, одамларга шароит яратиш учун нима кераклигини сизлар айтишингиз зарур. Шунинг учун очик мулоқот қилсак, фойдали бўлади, — деди Шавкат Мирзиёев.

Ҳоким ёрдамчилари ўзлари масъул бўлган маҳаллада ишсизлигини камайтириш, тадбиркорлик ва томорқачиликни ривожлантириш, ёшларни спортга жалб этиш бўйича режаларини сўзлаб берди. Давлатимиз раҳбари уларга ишонч билдириб, тақлифларини қўллаб-қувватлади.

Авазбек ХУДОЙҚУЛОВ,
Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Ўза мухбирлари.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати сурати.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

НОГИРОНЛИГИ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИ ҲАР ТОМОНЛАМА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ, УЛАРНИНГ БАНДЛИГИГА КЎМАКЛАШИШ ҲАМДА ИЖТИМОЙ ФАОЛЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРИШГА ОИД ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили”да амалга оширишга оид давлат дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, шунингдек, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Барқарор ривожланиш мақсадлари билан ҳамоҳанг равишда ногиронлиги бўлган шахсларни қўллаб-қувватлашнинг самарали тизимини шакллантириш, уларни меҳнат фаолиятига кенг жалб қилиш орқали ҳаёт сифати ва даражасини ошириш ҳамда ногиронлиги бўлган шахслар учун янги иш ўринларини яратиш мақсадида:

- Белгилансиники, 2022 йил 1 январдан

ЎЗБЕКИСТОН МИС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БЎЙИЧА ДУНЁДАГИ ЕТАКЧИ ДАВЛАТЛАРДАН БИРИГА АЙЛАНМОҚДА

Долзарб мавзу

Мис — ушбу қизғиш тусли металл саноатда, умуман, кундалик ҳаётимизда муҳим ўрин тутди. Бугунги кунда эҳтиёж учун ишлатилаётган жуда кўп ашёларда у мавжуд. Масалан, оддий қўл телефонларини қувватлантирувчи жиҳозни олайлик, ундаги мис симнинг ўтказувчанлиги туфайли электр энергияси телефонга келади ва қувватланади. Ёки уйимиздаги совитқич, музлатқич, телевизор ёки саноатда фойдаланилаётган йирик техника ва ускуналар ишлашида ҳам миснинг аҳамияти катта.

Бундан ташқари, мисдан сунъий ипак олишда, ўсимликлар зараркунандаларига қарши воситалар тайёрлашда, кўнчилик саноатида, тиббиётда ҳам кенг фойдаланилади. Қаранг, оддийгина шу рангли металлнинг бир парчаси ёки бир грамми қанча катта ва фойдали ишни бажаради.

Умуман, мисга бўлган талаб жуда юқори ва кундан-кунга ортиб бормоқда. ➡ 4

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК ВА ПРАГМАТИК СИЁСАТИ

минтақамизни улкан имкониятларга эга ҳамкорлик маконига айлантиришга хизмат қилади

Кейинги йилларда юртимизда олиб бўриллаётган очиклик ва шаффофлик сиёсати унинг қўшни ва бошқа хорижий давлатлар билан муносабатиди ҳам яққол кузатилмоқда. Яъни Ўзбекистон халқаро муносабатнинг тенг ҳуқуқли субъекти сифатида минтақа ва глобал даражада фаол ташқи сиёсатни йўлга қўйди ҳамда хорижий ҳамкорлар билан ўзаро манфаатли алоқаларни тобора ривожлантирмоқда. ➡ 3

Қонун лойиҳаси — муҳокамада МАЪЛУМОТЛАР ОЧИҚЛИГИ ТАЪМИНЛАНАДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитаси томонидан “Давлат қарзи тўғрисида”ги қонун лойиҳаси муҳокама-сига бағишланган ишчи гуруҳи йиғилиши ўтказилди.

Тегишли соҳа вакиллари, депутат-

лар, Молия вазирлиги мутасаддилари ҳамда экспертлар иштирок этган йиғилишда қонун лойиҳаси қизғин муҳокама қилиниб, уни янада такомиллаштириш юзасидан тақлифлар ўртага ташланди. ➡ 3

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

НОГИРОНЛИГИ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИ ҲАР ТОМОНЛАМА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ, УЛАРНИНГ БАНДЛИГИГА КЎМАКЛАШИШ ҲАМДА ИЖТИМОЙ ФАОЛЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРИШГА ОИД ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Э.Мухитдинов) Молия вазирлиги (Т.Ишметов), Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги (А.Инаков) билан биргаликда **бир ой муддатда** Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблаглари ҳисобидан ногиронлиги бўлган шахсларни ишга қабул қилган иш берувчиларга субсидия бериш тартиби тўғрисидаги Ҳукумат қарори лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

2. **2022 йил 1 мартдан бошлаб:**

а) Солиқ кодексининг 380-моддаси биринчи қисмига мувофиқ **болаликдан ногиронлиги бўлган шахслар ҳамда I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахслар учун даромад солиги бўйича** белгиланган имтиёз меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг 1,41 бараваридан **3 бараваригача оширилади;**

б) **2024 йил 1 мартга қадар** иш берувчиларга (бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав жамғармаси (капитали)да давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган юридик шахслар бундан мустасно) улар томонидан ногиронлиги бўлган шахслар учун тўланган **ижтимоий солиқ суммаси Давлат бюджетидан тўлиқ қайтариб берилади.**

Бунда ижтимоий солиқ суммаси ногиронлиги бўлган шахсларнинг **олти ой** давомида узлуксиз меҳнат фаолиятини амалга ошириши шарти билан **еттинчи ойдан** бошлаб қайтарилади.

Молия вазирлиги (Т.Ишметов) бир ой муддатда Солиқ кодексига ушбу бандга мувофиқ ногиронлиги бўлган шахслар учун даромад солиги бўйича белгиланган имтиёзларни назарда тутувчи қонун лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

3. Ногиронлиги бўлган шахслар ишлари бўйича идоралараро кенгаш (кейинги ўринларда — Идоралараро кенгаш) таркибига **Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон кўзи ожизлар жамияти, Ўзбекистон карлар жамияти, Ўзбекистон ногиронлар ассоциацияси ҳамда Тадбиркор ногирон-аёллар миллий ассоциацияси раҳбарлари** киритилсин.

Идоралараро кенгашнинг зиммасига **ногиронлиги бўлган шахсларнинг бандлигига кўмаклашиш** бўйича қуйидаги **қўшимча вазифалар** юклатилсин:

ногиронлиги бўлган шахсларнинг таълим муассасаларида инклюзив таълимини ривожлантириш, уларни **касбга тайёрлаш ва малакасини ошириб бориш учун муқобил шаклдаги ўқув материалларидан фойдаланиш** имкониятларини кенгайтириш;

таълим муассасаларини битирувчи ногиронлиги бўлган шахсларнинг тавсия этилган касблар бўйича белгиланган тартибда **корхона ва ташкилотларда амалиёт ўтатиш** ташкил этиш; ногиронлиги бўлган шахсларнинг **корхона ва ташкилотлардаги иш жойларини жиҳозлаш, мослаштириш** ва уларнинг фаолият қўрсатиши учун зарурий меҳнат шaroитларини ташкил этиш;

ногиронлиги бўлган шахсларни улар ишга жойлашгандан сўнг ҳамда тадбиркорлик, хунармандчилик ёки **ўзини ўзи банд қилиш фаолиятини бошлагандан кейин қўллаб-қувватлаш механизмларини** татбиқ этиш.

Идоралараро кенгашга **раҳбарлик қилиш** Савдо-саноат палатасининг раиси А.Икрамов зиммасига юклансин.

4. Давлат буюртмачиларига электрон кооперация биржаси порталида рўйхатдан ўтган, ишловчи ходимлари умумий сонининг камида 50 фоизи ногиронлиги бўлган шахслардан иборат ва ногиронлиги бўлган шахслар меҳнатига ҳақ тўлаш фонди умумий меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг камида 50 фоизини ташкил этадиган, ягона иштирокчиси **ногиронлиги бўлган шахсларнинг жамоат бирлашмалари ҳисобланган юридик шахслар** (кейинги ўринларда — ягона иштирокчиси ногиронлиги бўлган шахсларнинг жамоат бирлашмалари ҳисобланган юридик шахслар) **билан улар томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотларни харид қилиш бўйича тўғридан-тўғри шартномалар тузишга рухсат берилсин.**

Белгилансинки:

ягона иштирокчиси ногиронлиги бўлган шахсларнинг жамоат бирлашмалари ҳисобланган юридик шахсларнинг товарларини (ишлари, хизматларини) харид қилиш учун **квоталар тақдим этиш тартиби бекор қилинади;**

мазкур бандга асосан тузилган, қиймат базавий ҳисоблаш миқдорининг **6 000 бараваригача бўлган товарлар** (ишлар, хизматлар) харидига оид шартномалар ва уларга қўшимча келишувлар “Лойиҳалар ва импорт контрактларини комплекс экспертиза қилиш маркази” давлат унитар корхонасида **экспертизадан ўтказилмайди.**

5. Ёшлар ишлари агентлиги (А.Саъдуллаев) Ёшларга оид давлат сиёсатини қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблаглари ҳисобидан **ҳар йили 500 нафаргачаногиронлиги бўлган ёшларни** ижтимоий қўллаб-қувватлаш мақсадида қуйдаги йўналишлар учун **субсидия ажратиб бориш тизимини жорий этсин:**

нодавлат таълим ташкилотларида касб-хўнарга ўргатиш, уларда касбий кўникмаларни шакллантириш, **ахборот технологиялари, компьютерда дастурлаш амалиёти, умумтаълим фанлари ва хорижий тилларни ўргатиш**, шунингдек, зарур ҳолларда яшаш ва транспорт харажатларини қоплаш учун;

касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш, малака ошириш, тадбиркорлик ва касб-хўнарга ўргатиш курсларини муваффақиятли тугатган ҳамда махсус сертификатни олган, шунингдек, тадбиркор ёки ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида давлат рўйхатидан ўтганларга **ассоб-ускуна ва меҳнат қуrolларини харид қилиш учун.**

Белгилансинки, субсидиялар **ҳар бир ногиронлиги бўлган ёшнинг талабига мувофиқ, базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 бараваригача** бўлган миқдорда мазкур бандда кўрсатилган йўналишлардан биттаси учун ажратилади.

6. “Эн-юрт умиди” жамғармаси (А.Бекмуродов) Ёшлар ишлари агентлиги (А.Саъдуллаев) билан биргаликда ушбу жамғарма маблаглари ҳисобидан **2022 йилдан бошлаб** ҳар йили танлов асосида танлаб олинган **20 нафаргача ногиронлиги бўлган иқтидорли ёшларнинг** етакчи хорижий олий таълим муассасаларида, шу жумладан, **онлайн курсларда таълим олишини** ташкил этсин.

7. Ногиронлиги бўлган шахсларнинг **давлат органлари, шу жумладан, давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотларида** (кейинги ўринларда — давлат идоралари) ўз меҳнат фаолиятини олиб боришининг қуйидаги механизмлари жорий қилинсин:

а) Давлат хизматлари агентлиги (У.Муҳаммадиев):

2022 йил 1 мартга қадар ҳар бир ҳудудда биттадан давлат хизматлари марказида ногиронлиги бўлган шахсларнинг уларга мос келувчи лавозимларда (**оператор, консультант, инспектор ва бошқалар**) ишлаши учун қулай шарoитларни яратган ҳолда меҳнат фаолиятини олиб боришини (кейинги ўринларда — тажриба-синов лойиҳаси) таъминласин;

2022 йил 1 сентябрга қадар тажриба-синов лойиҳаси натижаларига кўра мазкур амалиёт барча давлат хизматлари марказларида жорий қилинсин;

б) Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги (А.Инаков) Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Э.Мухитдинов) ҳамда Давлат хизматлари агентлиги (У.Муҳаммадиев) билан биргаликда тажриба-синов лойиҳасини таҳлил қилсин ва унинг натижалари асосида **2022 йил 1 апрелга қадар** давлат идораларида (шу жумладан, бошқа ҳўжалик юритувчи субъектларда) ногиронлиги бўлган шахсларнинг фаолият олиб бориши учун **иш ўринлари ва касбларни мослаштириш бўйича тавсиялар**, шунингдек, улар фаолият қўрсатиши мумкин бўлган **касб ва лавозимлар рўйхатини тасдиқлашни назарда тутувчи** Ҳукумат қарори лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

в) Савдо-саноат палатаси (А.Икрамов) ногиронлиги бўлган шахсларни **иш билан таъминлаш, уларнинг бизнес юритишга кўмаклашишда** маҳаллий ва хорижий тадбиркорлик субъектларининг кенг иштирокини таъминлаш бўйича барча зарурий чораларни кўрсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 9 августдаги “Ногиронлиги бўлган шахсларга кўрсатилаётган тиббий-ижтимоий хизматлар сифатини янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–5217-сон қарорида **2022 йил 1 майдан бошлаб “Ижтимоий хизмат” электрон платформаси** (кейинги ўринларда — Платформа) ишга туширилиши белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги (А.Инаков):

Платформа ногиронлиги бўлган шахсларнинг электрон маълумотлари, уларнинг **ижтимоий фаоллигини ошириш, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, тиббий-ижтимоий хизматлар** бўйича тезкор муурожаат қилиш каби масалаларни ўз ичига олишини таъминласин;

Платформани такомиллаштириш бўйича буюртмачи функциясини амалга оширсин ва унинг узлуксиз фаолият қўрсатишини таъминласин.

9. Ногиронлиги бўлган шахсларни самарали қўллаб-қувватлаш мақсадида “Ижтимоий хизмат” **электрон платформасида:**

а) Соғлиқни сақлаш вазирлиги (А.Азизов) тиббий, психологик маслаҳат олиш бўйича онлайн муурожаатларни қабул қилиш, мунтазам равишда тезкор маслаҳатлар бериб бориш ҳамда бошқа тиббий хизматлар кўрсатиш чораларини кўрсин;

б) Туризм ва спорт вазирлиги (У.Азамов) ногиронлиги бўлган шахсларнинг жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланиши ҳамда уларга имтиёзли хизматлар кўрсатиш чораларини кўрсин;

в) Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги (Г.Маъруфова) “Аёллар дафтери”га киритилган, ногиронлиги бўлган хотин-қизларга кўрсатилаётган **ижтимоий-ҳуқуқий, психологик ва моддий ёрдам турлари** ҳамда эҳтиёжманд аҳолга субсидиялар ва бошқа лойиҳалар ҳақидаги маълумотларни жойлаштириш чораларини кўрсин;

г) Давлат хизматлари агентлиги (У.Муҳаммадиев) Давлат хизматлари марказлари, жумладан, Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали ногиронлиги бўлган шахсларга давлат хизматларини кўрсатиш (санаторийларда, пансионатларда ва бошқа муассасаларда даволаниш учун йўлланмалар олиш) чораларини кўрсин;

д) Маданият вазирлиги (О.Мирзаев) ногиронлиги бўлган шахслар, айниқса, ногиронлиги бўлган ёшларнинг мусика ва санъат мактабларида, кутубхоналарда, ижодий устaxonалар ва халқ усталари мактабларида “Устоз — шоғирд” тамойили асосида ўқиши, ташкиллаштирилаётган маданий тадбирларда иштирок этишига кўмаклашиш бўйича хизмат кўрсатиш чораларини кўрсин;

е) Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Э.Мухитдинов):

“Ягона миллий меҳнат тизими” идоралараро дастурий-аппарат комплексига кирувчи **бўш (вакант) иш ўринлари миллий базасини интеграция қилиш** чораларини кўрсин;

ногиронлиги бўлган шахсларни касб-хўнарга ўргатадиган онлайн тўғракарлари ташкил этсин ҳамда **ўқув қўлланмалари ва видеоматериалларни, “Ишга марҳамат” мономарказлари ва ўқув марказлари манзиллари, улардаги ўқув курслари** ва муддатлари тўғрисидаги маълумотларни жойлаштирсин;

ж) Савдо-саноат палатаси (А.Икрамов), “Хунарманд” уюшмаси (У.Абдуллаев) хунармандчилик фаолиятини бошлаш учун асбоб-ускуна ҳамда меҳнат қуrolларини харид қилишга субсидия ажратиш, уюшмага аъзолик бадалини қоплаш учун субсидия бериш, **“Устоз — шоғирд” тамойили асосида ногиронлиги бўлган шахсларга тавсия этилган касб-хўнарларга ўргатиш** чораларини кўрсин;

з) Ёшлар ишлари агентлиги (А.Саъдуллаев):

ногиронлиги бўлган ёшларга ўзини ўзи банд қилиш, уларни **тадбиркорликка жалб қилиш, касб-хўнарга ўқиш учун жорий этилган субсидиялардан** фойдаланишда кўмаклашиш; ногиронлиги бўлган ёшларнинг хорижий тиллар ўрганиш ва **нодавлат таълим ташкилотларида ўқиш харажатларини қоплаш**, уларнинг асбоб-ускуна ва меҳнат қуrolларини харид қилишига ёрдамлашиш чораларини кўрсин;

и) Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (К.Каримов) олий ва профессионал таълим муассасаларида ўқётган ҳамда ўқиш истагидаги ногиронлиги бўлган ёшлар учун таълим муассасалари томонидан берилган имтиёзлар ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги маълумотларни жойлаштириб бориш чораларини кўрсин;

к) Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги (О.Пекосов) ногиронлиги бўлган, шу жумладан, кўзи ожиз ва кўришда нуқсони бўлган шахсларнинг Платформадан қулай ва бепул фойдаланишини таъминлаш чораларини кўрсин.

10. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Э.Мухитдинов) **2022 йил 1 февралдан бошлаб** ногиронлиги

бўлган шахсларни ишга жойлаштириш учун туман (шаҳар)лар ҳокимларининг қарори билан белгиланган **иш ўринларининг энг кам сони ва иш берувчилар томонидан иш ўринлари захирага қўйилганлиги тўғрисидаги маълумотларнинг “Ягона миллий меҳнат тизими”** идоралараро дастурий-аппарат комплексига кирувчи бўш (вакант) иш ўринлари миллий базасида **реал вақт режимида** акс этиб боришини таъминласин.

Бунда Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари томонидан ногиронлиги бўлган шахснинг ишлаши тавсия қилинган касблар тўғрисидаги маълумотлар **“Бандлик хизмати” ахборот тизими**га электрон тарзда юборилади.

11. **2022 йил 1 февралдан бошлаб:**

а) Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (А.Тошқулов) тасарруфида профессионал таълим муассасалари бўлган вазирлик ва идоралар билан биргаликда барча ҳудудлардаги касб-хўнар мактаблари, коллежлар ва техникумларда **ногиронлиги бўлган шахсларни касб-хўнарга ўргатиш бўйича ҳар чоракда қисқа муддатли курсларни ташкил этсин.**

Бунда қисқа муддатли курсларнинг ўқув дастурлари меҳнат бозорида талаб юқори бўлган касбларни инобатга олган ҳолда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги, Ўзбекистон ногиронлар ассоциацияси, Ўзбекистон ногиронлар жамияти, Ўзбекистон кўзи ожизлар жамияти ҳамда Ўзбекистон карлар жамияти билан ҳамкорликда ишлаб чиқилади;

б) Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Э.Мухитдинов) **“Ишга марҳамат” мономарказларида** ногиронлиги бўлган шахслар учун тавсия этилган ва **меҳнат бозорида талаб юқори бўлган касблар, хорижий тил, компьютер саводхонлиги ва компьютерда дастурлаш асослари** бўйича доимий равишда ўқув курсларини ташкил этсин.

Бунда ўқув курс (гуруҳ)ларини ташкил этишда ногиронлиги бўлган шахслар учун **бино-ишцоотларни мослаштириш, тегишли шарт-шaroитларни яратиш, жиҳозлаш, ўқув қуrolлари ва ўқув-методик материаллар билан таъминлаш билан боғлиқ харажатлар** Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси ҳамда хорижий грант ва кредитлар ҳисобидан амалга оширилади.

12. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Э.Мухитдинов):

а) 2022 йил 1 июлдан бошлаб Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблаглари ҳисобидан ногиронлиги бўлган шахсларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш ва уларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш билан шуғулланувчи **нодавлат нотижорат ташкилотларига базавий ҳисоблаш миқдорининг 200 баравари миқдорид**а қуйидаги тадбирларни молиялаштириш шартларини назарда тутувчи **ижтимоий бюуртма маблагларини ажратиш тизимини жорий этсин:**

ногиронлиги бўлган шахслар учун тавсия этилган касблар ва уларнинг қизиқишларидан келиб чиқиб ушбу шахсларни **касб-хўнарга тайёрлаш ва қайта тайёрлаш** бўйича давлат ёки нодавлат таълим ташкилотларига йўналтириш;

ижтимоий эҳтиёжманд аҳоли қатламларига мансуб шахсларни квоталанган энг кам сонидан ортиқ миқдорда **ишга қабул қилган ҳамда улар учун иш ўринларини мослаштирган иш берувчилар томонидан мавжуд имтиёзлардан фойдаланиш** даражасини ошириш;

ногиронлиги бўлган шахсларни **тадбиркорлик ва ўзини ўзи банд қилиш фаолиятига жалб қилиш** ҳамда улар учун **ижтимоий таъминотга оид ахборот ва маслаҳат бериш** ҳамда уларнинг ҳуқуқий онгини ошириш;

б) **2022 йилдан бошлаб** ногиронлиги бўлган шахсларни касб-хўнарга ўқитиш бўйича амалдаги тартиблар асосида ажратиладиган грант миқдорини **камида 2 бараварга оширсин;**

в) 2022 йил 1 мартга қадар ногиронлиги бўлган шахсларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш ва уларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш билан шуғулланувчи нодавлат нотижорат ташкилотларига ижтимоий бюуртма бериш, шунингдек, танлов шартлари ва уни ўтказиш тартибини назарда тутувчи Ҳукумат қарори лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

г) 2022 йил 1 майга қадар давлат идораларида ногиронлиги бўлган шахсларнинг белгиланган **квоталарга мувофиқ ишга қабул қилиниши ҳолатини ўрганиб чиқиб**, ўрганиш натижалари бўйича амалий чора-тадбирлар дастури лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

13. Ногиронлиги бўлган шахслар орасида уларнинг ҳаётини яхшилашга қаратилган **энг яхши ижтимоий лойиҳаларни рағбатлантириб бориш мақсадида 2022 йилдан бошлаб** қуйидаги номинациялар бўйича республика танловлари ташкил этилсин ва ўтказиб борилсин:

Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги томонидан — **“Энг яхши ижтимоий лойиҳа”;**

Савдо-саноат палатаси томонидан — **“Энг яхши тадбиркор”;** Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан — **“Энг яхши талаба”;**

Туризм ва спорт вазирлиги томонидан — **“Энг яхши спортчи”;**

Маданият вазирлиги томонидан — **“Энг яхши китобхон”;** Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан — **“Энг яхши иш берувчи”.**

Бунда танлов натижалари ҳар йили **“3 декабрь — Халқаро ногиронлар куни”** арафасида эълон қилинади ҳамда танлов гоилиблари ташкилотларининг бюджетдан ташқари манбалари ҳисобидан базавий ҳисоблаш миқдорининг **100 баравари миқдорид**а бир марталик пул мукофоти билан рағбатлантирилади.

14. Кўзи ожиз ва кўришда нуқсони бўлган шахсларнинг таълим олишини сифат жиҳатдан янги даражага олиб чиқиш ҳамда ногиронлиги бўлган шахслар учун китоблар, журналлар ва бошқа босма материаллар (**матн, нота ёзуви, иллюстрацион материаллар, Брайль ёзувидаги китоблар ва аудиокитоблар**) базасини кенгайтириш борасида қуйидаги чора-тадбирлар амалга оширилсин:

Маданият вазирлиги (О.Назарбеков) 2022 йил якунига қадар **барча болалар мусика ва санъат мактабларига** кўзи ожиз ва кўришда нуқсони бўлган шахслар учун мўлжалланган матн ва нота ёзувларининг муқобил шакллари бепул тарзда етказиб берилишини таъминласин;

Халқ таълимни вазирлиги (Б.Саидов) **2022 йил якунига қадар:**

а) ўқув материалларининг аудиокитобларини ва аудио тасмадаги ёзувларни ёзиб олиш, Брайль ёзувидаги китобларни тайёрлаш ҳамда таълим муассасаларига етказиб бериш тадбирларини амалга оширсин;

б) алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болаларнинг ота-оналари учун методик тавсиялар ишлаб чиқилиб, уларга етказиб берилишини таъминласин.

Бунда, мазкур чора-тадбирларни амалга ошириш билан боғлиқ барча харажатлар 2022 йилда тармоқ вазирлиқларига ажратилган маблаглар доирасида молиялаштирилади.

15. Савдо-саноат палатаси Туризм ва спорт вазирлиги, “Хунарманд” уюшмаси, Ўзбекистон ногиронлар жамияти, Ўзбекистон ногиронлар ассоциацияси билан биргаликда **2022 йилдан бошлаб** Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар марказлари ҳамда Тошкент шаҳрида ногиронлиги бўлган шахслар томонидан **қўл меҳнати билан тайёрланган маҳсулотларнинг кўرғазма савдоларини мунтазам равишда ташкил қилиш** амалиётини жорий этсин.

Белгилансинки, кўрғазма савдолари Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар марказлари ҳамда Тошкент шаҳрида ташкил этиладиган хунармандчилик маҳсулотлари савдо павильонларида **доимий фаолият кўрсатиши таъминланади.**

Савдо-саноат палатаси раҳбари А.Икрамов мазкур кўрғазма савдоларини **самарали ва тўлақонли амалиётга татбиқ этиш бўйича** шахсан масъул эканлиги белгилаб қўйилсин.

16. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Э.Мухитдинов) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ногиронлиги бўлган шахслар жамиятлари тасарруфидаги **корхоналар фаолиятини тубдан модернизация қилиш ва самарадорлигини ошириш** бўйича ўрганиш ва баҳолаш ишларини ташкил қилсин ҳамда ўрганиш жараёнида қуйидаги йўналишларга эътибор қаратсин:

ногиронлиги бўлган шахслар жамиятлари тасарруфидаги корхоналарнинг молиявий-иқтисодий, **техник ва технологик ҳолатини таҳлил қилиш, уларни модернизациялаш**, маҳаллий ва хорижий инвестицияларни жалб қилишнинг аниқ манбаларини белгилаш;

ижтимоий корхона, ижтимоий тадбиркорлик, ижтимоий маҳсулот, ижтимоий квота, ижтимоий масъулият тушунчалари ҳамда уларни амалиётга жорий этиш юзасидан илгор хорижий тажрибани таҳлил қилиш;

ижтимоий корхоналар кластерларининг фаолиятини, биринчи навбатда, **ногиронлиги бўлган шахсларнинг эҳтиёжларини қондиришга қаратилган, импорт ўрнини босадиган ва экспортга йўналтирилган ижтимоий маҳсулотлар** (товарлар, хизматлар), замонавий тиббий реаллизиция воситаларини ишлаб чиқари

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши